

ACC. N:R M. 14157:1-17. ^{hist. kanel.}

Landskap: Skåne Upptecknare: Ligward Plith, Lund
Härad: Ö. Göinge Berättare: Erik Alexandersson
Socken: Osty Berättarens yrke: pastor
Uppteckningsår: 1955 Född år 1899 i Lid, Lödermanland

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Religiösa familjeföremål. s. 1-17.

RELIGIÖSA FAMILJEFÖREMÅL.I. PRYDNADSFÖREMÅL.

1. Broderiarbeten: om äger, ägt eller sett (var? hos vem? vem tillverkat?) broderiarbeten med religiösa motiv, som hängkläden med bibliska figurmotiv, stolsdynor med sådana motiv, hängkläden med texter, märkdukar (flickorna fick förr ej sällan tillverka provdukar i skolan, korsstygnssdukar, de äldsta kända dukarna med bibliska motiv), bibelspråksdukar. Placering i hemmet?
2. Bibelkorgar och kartongtryck med bibelspråk: om äger, ägt eller sett etc. Varifrån fick man sådana föremål? Hur användes bibelkorgen?
3. Krucifix: placering? gammalt bruk?
4. Tavlor och reproduktioner: även kort, om uppställda i hemmet och med religiös karaktär.
5. Kristusbilder av gips eller liknande: ex. Thorvaldsens Kristus. Särskild användning, ex. vid dödsfall i likrummet eller vid utfärdsandakt?
6. Julkruddor: hur länge varit i bruk? hur länge står den kvar efter jul? allmänt bruk? vilka har julkruddor? etc. Utseende? Noggrann beskrivning! Vem ordnar julkruddan?
7. Fotografier: prästfoton (vilken präst? hur kommit över? plats i hemmet?) konfirmationsfoton? uppsatt var?
8. Minnestavlor: hur länge brukats? beskrivning? vem förfärdigade? plats i hemmet?
9. Andra föremål som eldskärmar med bibliska motiv? om ägt, eller sett etc.

II. BIBEL OCH PSALMBOK.

10. Familjebibel: ärvdes? särskild plats? när användes? funnits i vilka hem? i ert eget hem? när köptes? anteckningar i den? vad för slags anteckningar? Exempel! När fördes dessa anteckningar in? Om familjebibel med anteckningar påträffas, sök om möjligt skriva av alla anteckningarna, gör skiss över anordningen osv.
11. Psalmboken: särskild plats? anteckningar i den? Använts vid gemensam andakt i hemmet?
12. Andra religiösa böcker.

III. SÄRSKILDA ANORDNINGAR I HEMMET.

13. Hemaltare: sett var? beskrivning! användning? gammalt bruk? var samlats till gemensam andakt i hemmet?
14. Bönevrå: anordning? användning?
15. Levande ljus: när förekommer? vid minnesdagar? Alla helgons dag i hemmet?
16. Missionssparbössor och liknande: var har de sin plats i hemmet? vilka hem har sådana?

IV. MUSIKINSTRUMENT.

17. Orgel: var sin plats, när användes (vid husandakt?)..
18. Psalmmodikon: d:o
19. Andra musikinstrument med religiös användning.

V. DOP OCH VIGSEL I HEMMET.

20. Anordning vid hemmadop: skål? tända ljus? plats?
21. Vigsel i hemmet: brudmattor? vigselfallar? köpts eller tillverkats? altaranordning? levande ljus?

VI. BLOMMOR.

22. Brukade man ha palmer inomhus och hade i så fall detta bruk någon särskild innebörd?

M. 14157:1.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Ljorn Piltz
 Härad: Östra Göinge Adress: Blekings, 1 a. Lund.
 Socken: Osby Berättat av: Pater Erik Petersson.
 Uppteckningsår: 1955. Född år 1899 i Lid, Södermanland

Religiösa familje föremål.

I. Prydnadsföremål.

1. Jag är inte särskilt väl orienterad härnär. - Själén har jag en bänkskåp med inskriptionen:

"Har den höflichkeit
 ty varje själ
 har sin stora strid."

[Placerad över bänkskåpen i köket -

Ifyll endast ovanstående uppgifter!

L. M. 14157:2.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Sigvard Plith
Härad: Ö.Göinge Adress: Lund
Socken: Osby Berättat av: pastor Erik Alexandersson
Uppteckningsår: 1955 Född år 1899 i Lid, Södermanland

hänsett arbets- och sällskaperum.
Se bifogat foto.] ngt foto ej inlämnat! In. 7.

Ämnade med bibelspråk och religiösa
desider finns nog mest i äldre
hem. I gamla hem finns också
glömskningar med bibelspråk.

2. Bibelkorsor förekommer hos den
äldre generationen. De upprä-
ttas på en vägg eller på ett skåp
en skiva. De innehåller sigar-

Ifyll endast ovanstående uppgifter!

3. M. 14157:3.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Sigvard Plith
Härad: Ö. Göinge Adress: Lund
Socken: Osby Berättat av: pastor Erik Alexandersson
Uppteckningsår: 1955 Född år 1899 i Lida, Södermanland

rettliknande pappar med bibelspråk.
Ofta står det skrivet "Mamma"
snett över. Oftast har de varit
tillkommit mera hantverksmäss-
igt och inte genom fabrikation.
Dessa bibelkorgar med många
brukar väl användas som något
starkt och förlägnad. De re-
presenterar en fromhetstyp, som
är en tänkbar utgång.

Ifyll endast övannämnda uppgifter!

4. M. 14157: 4.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Sigvard Plith
Härad: Ö.Göinge Adress: Lund
Socken: Osby Berättat av: pastor Erik Alexandersson
Uppteckningsår: 1955 Född år 1899 i Lid, Södermanland

3. Krucifixen är knappast så vanlig, mera vanligt i yngre hem än i mer moderna bilderna, det är väl en motsvarighet till den tidigare gipskalkkulturen. I många hem finns smaksamt arrangerade Bibel och krucifix som ett litet hemaltare. Det är knappast något riktigt altare, utan en hylla med krucifix och Bibel som en hön-

Ifyll endast ovanstående uppgifter!

5. M. 14157:5.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Sigvard Plith
Härad: Ö. Göinge Adress: Lund
Socken: Osby Berättat av: pastor Erik Alexandersson
Uppteckningsår: 1955 Född år 1899 ; Lid, Södermanland

plats. Där brukar de också finnas
gästaker. Senare plats och svärge-
mar har inget speciellt namn och
finns nog inte så mycket hos äldre
utan mera i yngre och medeltid-
ens hem.

5. Kristusbilder finns i många fall
och i många kombinationer.
Ibland svängsamt på ett för-
skönt sätt. Det bästa jag sett i

Ifyll endast ovanstående uppgifter!

B. M. 14157:6.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Sigvard Plith
Härad: Ö.Göinge Adress: Lund
Socken: Osby Berättat av: pastor Erik Alexandersson
Uppteckningsår: 1955 Född år 1899 i Lid, Södermanland

den röjer var i ett hem i vilket
man hade en stor väggspiegel med
hylla och på den stod en mängd
olika gjussaker med Thorvaldsens
Kristusbild mitt i. Medan för stod
en patte på vilken det stod skrivet:
stort litet plöjde. En gång sa
jag till den: "Behåller Jesus den här?"
För inte Kristusbilden användes
särskilt vid påskfall; så var det

Ifyll endast ovanstående uppgifter!

F. M. 14157:7.

Landskap: Skåne

Upptecknat av: Sigvard Plith

Härad: Ö.Göinge

Adress: Lund

Socken: Osby

Berättat av: pastor Erik Alexandersson

Uppteckningsår: 1955

Född år 1899 i Lid, Södermanland

Gjuten, som kommer frem,

4. Det är rätt enkelt. Den ha de följt med publikationer, de är de inköpta i pappershandel.

6. Talkrubbor är mycket fräckomrade. Det är mest hos de yngre, men även hos äldre. Ibland är de rätt ga^o förnämt utformade; ibland är det köpta ga^o-krubbor. I allmänhet är det larmödsamma, som sedan

Ifyll endast ovanstående uppgifter!

8. M.14157:8.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Sigvard Plith

Härad: Ö.Göinge Adress: Lund

Socken: Osby Berättat av: pastor Erik Alexandersson

Uppteckningsår: 1955 Född år 1899 i Lid, Södermanland

jälkubbsna. Över huvud är det
hushållsna, som söker över hem-
söerna. De försöker hessa, ofta
och skapa en tradition. De lä-
ser ofta böcker och böcker i regel.
De länge böcker är som på det
barn. Det blir det ofta praktiken
erbjödet.

7. Fotografier frickorner men på
kyrkan är på frickorner. Han-
fickorner frickorner present.

Ifyll endast ovanstående uppgifter!

9. M. 14157:9.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Sigvard Plith
Härad: Ö.Göinge Adress: Lund
Socken: Osby Berättat av: pastor Erik Alexandersson
Uppteckningsår: 1955 Född år 1899 Lid, Södermanland

8. ~~Friheten~~ mycket egen samt.

9. —

10. Bibel och julbok.

10. Familjebibel är mycket vanligt.
Finns många nya och de nya präkt-
bilderna är mer vanliga än de
gamla. Den finaste äldre jöj sett
var en Vasa bibel med namn efter
generation efter generation.

Det är mycket vanligt att ha
namn skrivet in: förbärr, frukost.

(fyll endast ovanstående uppgifter)

Landskap: Skåne

Härad: Ö.Göinge

Socken: Osby

Uppteckningsår: 1955

LD. M. 14157:10.

Upptecknat av: Sigvard Plith

Adress: Lund

Berättat av: pastor Erik Alexandersson

Född år 1899 i Lid, Södermanland

Sejor o.s.v. Nu finns det ju särskild vilt för sådana anteckningar.

11. Jag har inte något intryck av att prästboken skulle ha någon särskild plats i hemmet.

12. Låta för man se en liten andrösk-bok i hemmet, den som bär på "Fatt gäs och kraft på kvists rög."

Jag vet en husfiskel som ger vige brudpar, som han viger, denna bok i gåva.

Tryck endast ovanstående uppgifter!

II. M. 14157: II.

Landskap: Skåne

Upptecknat av: Sigvard Plith

Härad: Ö.Göinge

Adress: Lund

Socken: Osby

Berättat av: pastor Erik Alexandersson

Uppteckningsår: 1955

Född år 1899 ; Lid, Södermanland

III. Lärskillets användningar i hemmet:

13. Semensan användt i hemmen främst
mer vid illand och 8° smitt i sam-
band med en mältid. Buren är det
av rent praktiska skäl varit att
frånåja som krig - varit med tiden.
[angående hemaltare se fråga 3.]

14. [Se fråga 3.]

15. Lys brukar användas vid Bödfell.
8° Alla helgans 8° främst i
huvudet Lys på byfogaden, - Buren

12, M.14157:12.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Sigvard Plith
Härad: Ö.Göinge Adress: Lund
Socken: Osby Berättat av: pastor Erik Alexandersson
Uppteckningsår: 1955 Född år 1899 i Lid, Södermanland

En det ytterst sällan jag sett ett
 lys brinna till minneke av en
 dsh. Däremot en lät ej varit
 att en blomma sättes vid den sådes
 fotografi, t. ex. en ros i en vas.

16. Missinsparbörser finnas som regel
i fruktstjälken. Bättre har den
en sparska i jämförelse med plöts, på
skinnbiset eller sn. Det är ju
något naturligt & man betänker
att enensig på sparsvetsning

Ifyll endast ovanstående uppgifter!

13. M. 14157:13.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Sigvard Plith
Härad: Ö.Göinge Adress: Lund
Socken: Osby Berättat av: pastor Erik Alexandersson
Uppteckningsår: 1955 Född år 1899 i Lid, Södermanland

brakar vi upp till 2 miljoner
kronor. Vackert är det ju att
spårbåren till till yttre missionen.
Rens till något jubileum. - Det är
mycket varierande när man lägger
i spårbåren. Ibland gör det efter
något system, ibland mer gro-
radiskt.

IV. Musikinstrument.

17. Det är ganska vanligt med något
slag musikinstrument i hemmen.
Båren är mycket vanligt. Pianon

Ifyll endast ovanstående uppgifter!

14. M 14157:14.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Sigvard Plith
Härad: Ö.Göinge Adress: Lund
Socken: Osby Berättat av: pastor Erik Alexandersson
Uppteckningsår: 1955 Född år 1899 i Lid, Södermanland

Tillhör en renare tid. Man har också
sålfrider, gitarer, mandoliner
och ibland blåsinstrument. Drag-
spel brukar man ej använda i
hemmen till anläggda sänger. Ransar
där man ingen gräns mellan dragspel
och andra instrument, utan i musik-
föreningarna är de gamla akkorden.

Överhuvud sakas rätt mycket
hemmamusik och så har ett
tidsrum igenom så långt jag minns.
Och man sakar nog mera musik

ifyll endast ovanstående uppgifter!

15. M. 14157:15.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Sigvard Plith
Härad: Ö. Göinge Adress: Lund
Socken: Osby Berättat av: pastor Erik Alexandersson
Uppteckningsår: 1955 Född år 1899 i Lid, Södermanland

i kristna hem än i andra.

18. Psalmodiken förekommer endast

19. som kuriosaföremål - aldrig i bruk.
Se ovan.

19. Vid By brukar i repl ett hemskäp
20. med blommor och gäs rhas, flör
ställes ut i Byrkålen. I de nya hem
som byggts nu finns ju ofta socker
saker. Byget brukar försiggå i
ströti och bästa rummet. Senom
att vid Byget stekt och pauer ju -

Ifyll endast ovanstående uppgifter!

16. M. 14157:16.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Sigvard Flith
Härad: Ö.Göinge Adress: Lund
Socken: Osby Berättat av: pastor Erik Alexandersson
Uppteckningsår: 1955 Född år 1899 i Lid, Södermanland

hjädes blev det en stor familjekör-
tid.

20. Vissel i hemmet förkänner sällan,
i så fall men undertrycket, -

Vid högtiden i hemmet kan man
sin inre uttryck uttrycka.
Jag tyckte en gång ett barn - det tän-
ke eller efter - i ett mycket fattigt
hem. Förelser hade nog så sin brud-
gumstyggen på sig. Men den inte
något som helhet, utan alla

Ifyll endast ovanstående uppgifter!

17. M. 14157:17.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Sigvard Plith
Härad: Ö.Göinge Adress: Lund
Socken: Osby Berättat av: pastor Erik Alexandersson
Uppteckningsår: 1955 Född år 1899 i Lid, Södermanland

söker vara högtidsklädd efter
sina förhållanden.

VI. Blommor.

22. Palmerna har försvunnit i senland
med trädskotten.

Upptecknat i augusti 1955
av mannen Sigvard Plith
Lund.

Ifyll endast ovanstående uppgifter!